

Asia: VN/16276/2024

Lausuntopyyntö; Hanke ampumaratojen toiminnan turvaamiseksi ja uusien ampumaratojen perustamisen edistämiseksi

Lausunnonantajan lausunto

Sujuvoittaako ehdotus ampumaratoja koskevia ympäristölupaprosesseja sekä lainsäädäntöä riittävällä tavalla ottaen huomioon hallitusohjelman mukainen tavoite 1 000 ampumaradasta vuosikymmenen loppuun mennessä?

Lakiesitys antaa hyvät perusteet tavoitteen saavuttamiksi. Tämä kuitenkin edellyttää mm. tässä lausunnossa kohdassa huomioidut ja näkemykset esitettyjen asioiden huomioimista. Tarkkaa arviota ei kuitenkaan pystytä tekemään, ennen kuin lakiin liittyvät asetukset ovat tiedossa. Käytännössä ampumaratojen määrä tulee lähivuosien aikana parhaimmillaankin säilymään nykyisellä tasolla. Lakiesityksessä esitetyillä toimilla on mahdollista saada ampumaratojen määrä kasvavalle uralle vuosikymmenen vaihteeseen mennessä.

Onko ympäristönsuojelulakia tarpeen soveltaa ehdotuksen mukaisesti ampumaratalain soveltamisen ohella?

Lakiesityksessä on huomioitu ympäristönsuojelulaista keskeisimmät asiat. Kahden eri lainsäädännön rinnakkainen soveltaminen ampumaratojen perustamiseen ja toimimiseen on haasteellista. MPK:n mielestä kaikki tarpeelliset osuudet ympäristönsuojelulaista tulee siirtää ampumaratalakiin, jotta mahdollisilta ristiriitaisuuksilta ja päällekkäisyyksiltä välttyttäisiin.

Arviointia vaikeuttaa se, että tarvittavia valtioneuvoston asetuksia ei ole käytettävissä.

Onko tehtävien siirtämisen seurauksena tarpeen muuttaa valtioneuvoston ohjesääntöä ehdotuksessa kuvatulla tavalla?

Muutos on asetettujen tavoitteiden saavuttamisen kannalta perusteltua. Saadut kokemukset nykyisestä toiminnasta edellyttävät päättäväisiä toimenpiteitä asian korjaamiseksi. Ohjesäännössä toimialan selkeyttäminen ampumaratojen osalta on välttämätöntä, jotta toimivaltuudet ampumaratoihin liittyvissä asioissa olisivat kaikille selvillä.

Muut mahdolliset näkemykset ja huomioidut esitysluonnoksesta?

Maanpuolustuskoulutusyhdistys (MPK) on julkisoikeudellinen yhdistys, jolla ei ole henkilöjäseniä. Yhdistyksen jäsenjärjestöillä on henkilöjäseniä. Useissa jäsenjärjestöissämme ammunta on merkittävä toiminnan muoto. Ampumataidon ylläpito ja ampumaurheiluharrastus ovat MPK:n näkökulmasta yksi keskeisimmistä reservin suorituskykyä ja metsästäjien osaamista ylläpitävistä ja kehittävästä asioista.

Lausunto:

MPK:n mielestä on positiivista, että ampumaratojen lupamenettelyä yritetään keventää. Oikean suuntaista esityksessä on mm. se, että vähäisten ampumaratojen laukausmäärien rajaa ollaan nostamassa.

Esitetyt siirtymäajat ovat pääosin yhdistyspohjalta toimivien ampumaratojen näkökulmasta aivan liian lyhyitä. Hallituksen esityksessä esitetään, että olemassa olevien ympäristöluvattomien ampumaratojen tulee hakea luvat kolmen (3) vuoden sisällä uusilla perusteilla. Käytännössä tämä ei ole toteuttamiskelpoinen, mikäli ilmoitusmenettelyä ei laadita sillä tavoin, että se mahdollistaa aidosti keveämmän menettelyn ja uusi lupamenettely valituskierröksineen ei ole yhtä kohtuuton kuin nykyinen prosessi. Tästäkin huolimatta siirtymäajan tulee olla minimissään viisi (5) vuotta ja ottaen huomioon muun muassa EU:n lyijyasetusvalmistelun, niin suositeltavin siirtymäaika on 10 vuotta.

Esityksessä viitataan valtioneuvoston myöhemmin antamiin asetuksiin tai alemman asteisiin säännöksiin muun muassa eri raja-arvoista. On keskeistä, että valtioneuvoston (vast) asetusluonnokset ovat käytettävissä ja myös lausuttavissa ennen lakiesityksen vientiä eduskunnan käsiteltäväksi. Näillä asetuksilla on keskeinen merkitys siihen, että tulevatko hallitusohjelman kirjaukset ja itse laki aidosti toteuttamiskelpoisiksi ja muuttuuko mikään nykyisestä. Lakiluonnosesitys ei tule tällaisenaan sitä toteuttamaan, koska siitä puuttuvat keskeiset säädökset ja myös henkilöstöresurssit ovat alimitoitettut ainakin lähivuosien aikana. Lain jatkovalmistelussa olisi hyvä tarkastella mm. Ruotsissa ja Norjassa olevia hyviä käytänteitä ampumaratojen lupiin liittyen.

Ampumaradat ovat perustamisen jälkeen pysyviä rakenteita. Pitkäänkin toimineiden ampumaratojen kohdalla on usein haasteita, kun asutus lähenee ratoja. Tämän vuoksi ampumaradoilla tulisi olla rasiteoikeus. Se tulisi mainita ehdotetun muutoksen 9 pykälässä.

Raulo Juho
Maanpuolustuskoulutusyhdistys